

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Kovács J. Elek*

Cím: *A tanuló és a bér munkások olvasnak legtöbbet Budapesten.*

Forrás: *Pesti Újság*

Bp. (Hely)

1942 VIII. 1. (Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	<i>027.4</i>
Hely	<i>04</i>
Idő	
Személy	
Helyszám	<i>001</i> <i>Központ</i>

A tanulók és a bér munkások olvasnak legtöbbet Budapesten

Szaporítani kellene a Fővárosi Könyvtár fiókjait

A káros hatású ponyvairodalom a kultuszminiszter rendelete következtében most agonizál. Néhány hét múlva megtisztulnak tőle az utcák és a dohánytőzsdék, hogy átadják a helyet az olcsó kiadású nemesirodalomnak, amely nemcsak szórakoztat, hanem — reméljük — nevel is. Ez az irodalmi életünkre nagyhatású esemény szinte időszérvé tette a kérdést: Vajjon mit olvas a pesti ember? Különösen a középosztály és az alsóbb néposztályok? Ma, amikor csaknem minden társadalmi egyesület rendelkezik kisebb-nagyobb könyvtárral, nem is okoz nagy gondot egy-egy komoly könyvnek a megszerzése. Ha pedig a Fővárosi Könyvtár tudományos központjának és tizenhárom fiókjának hatalmas könyvtárgyát is figyelembe vesszük, máris jurdal bennünket a kíváncsiság, hogy utána járjunk és megállapítsuk: Kik látogatják leginkább azt a könyvtárat és milyen könyvek iránt tanusitanak leginkább érdeklődést.

Felórási séta a „Tudomány Tárházában”

Szinte jól esik az utcák melege után a *Wenckheim*-palotában berendezett könyvtár hűvös termében időzni. A nyári szünet csendje vesz most itt körül mindent, csak innen-onnan hallatszik egy kis zaj. Szorgoskezű aszszonyok végzik a nagyakarítást, hogy észre, amikor a könyvtár újra megnyílik, minden ragyogjon a tisztaságtól. A főkönyvtárosok közül is foglalatostkodnak az egyes gyűjteményeknél, mert hiszen nemcsak a tisztaság a fontos, hanem a rend is.

A könyvtár óriási értéke nem is annyira a hatalmas könyvtármányban rejlik, hanem annak esodás rendezettségében.

Dávid Antal aligazgató ismerteti röviden a könyvtár múltját. Az első világháború előtti időben a könyvtár még nem volt nyilvános és nem is volt külön épületben. A virosházáról 1914 után költözött át a Károlyi-utcaába. Itt érte a forradalom. Etekin- tetben gyászos emlékek fűződnek hozzá.

Jásziék innen indították el a kommunista felforgatást.

Dienes László, az akkori főkönyvtáros lett Budapest népbiztosa, de nagy szerepet játszott abban az időben az akkori könyvtárigazgató,

Madzsar József is. A kommun bukása után mindketten elmenekültek. A gazdag könyvtárgyat 1936-ban költöztették át mostani helyére, a *Wenckheim*-palotába.

Félmillió könyv másfélmilliószor kerül kézbe

— Jelenleg hány könyvvel rendelkezik a könyvtár? — kérdezem az

aligazgató úrtól.

— Több, mint félmillió könyvünk van — feleli. — Negyedmilliót itt, a tudományos központban, negyedmilliót pedig a tizenhárom fiókökönyvtárban őrzünk.

— Melyik gyűjtemény a legértékesebb?

— Azt nehéz lenne megmondani. Az egyes gyűjteményeket azok tudják leginkább értékelni, akiknek szükségük van rájuk. Az összes gyűjtemény állandóan tökéletesedik, hiszen évente, a mai szűkös keretek között is, több, mint százezer pengőt fordítunk új könyvek beszerzésére. Különösen nagy súlyt helyezünk azoknak a könyveknek a megvásárlására, amelyek valamilyen vonatkozásban vannak Budával.

Ezek az úgynevezett őnyomtatványok.

Ha egy könyvről kiderül, hogy budai könyvtárunknál jelent meg vagy budai könyvkereskedő részére nyomták, máris igyekszünk megszerezni.

— Évente hányszor veszik igénybe a könyveket?

— A központ és a fiókok mintegy másfélmillió esetben kölcsönöznek ki könyvet és mintegy negyedmillió esetben használják a könyveket az olvasótermekben.

— És milyen célok szerint történik a gyűjtemények kiegészítése?

— Erre nézve igen érdekes a fel-fogásunk — mondja *Dávid Antal*. — Mennél tökéletesebb egy gyűjtemény, annál többen érdeklődnek iránta, de lehet fordítva is: mennél többen érdeklődnek egy gyűjtemény iránt, annál nagyobb súlyt kell fektetnünk annak tökéletesítésére...

Kik a könyvtár látogatói?

Végezetül még egy kérdést:

— Kik látogatják leginkább a könyvtárat és a fiókokat?

— A fiókökönyvtárakat leginkább *középiszkolai tanulók*. De közvetlenül utánuk következnek a bér munkások és a kereskedelmi alkalmazottak. Ez feltűnő, pedig így van. Évente mintegy ezerrel több bér munkásnak és kereskedelmi alkalmazottnak kölcsönzünk ki könyvet, mint köztisztviselőnek.

Szép számmal szerepelnek a háztartásbeli nők is.

Sőt ma már a tanoncok is egyre nagyobb számban keresik fel könyvtárunkat. Nemcsak a fiókokat, hanem a tudományos központot is, ahol pedig jobbara csak főiskolai hallgatók, köz- és magántisztviselők

és szabadfoglalkozásúak fordulnak meg.

— Ugy-e, a fiókok látogatói csak a szépirodalmi könyvek után érdeklődnek?

— Eleinte valóban úgy volt. Ma már más a helyzet. Ugyanis csak az kap szépirodalmi művet, aki ismeretterjesztő könyvet is visz. És ezt annyira megszokták, hogy ma már maguktól is kérnek.

Mindezekből láthatjuk, hogy fővárosunk könyvtára felbecsülhetetlen értéket képvisel. A keret bizony ma még szűk, mert hiszen szerény véleményünk szerint

legalább 50 fiókökönyvtárra volna szükség a főváros területén,

hogy a széles néprétegeket tökéletesen ki lehessen elégíteni. Különösen szükség volna erre ezekben az időkben, amikor egyre jobban a komoly munkák felé terelődik az emberek figyelme.

No de talán majd a jövő meghozza ezt a lehetőséget is. Addig is örüljünk és legyünk rá büszkék, hogy van egy minden tekintetben szakszerűen elrendezett könyvtárunk ahol eredményesen búvárkodhatunk...

Kovács J. Elek.